

ДО
Председателя на Научното жури,
определено със Заповед № РД 38-
42/31.01.2014 г. на Ректора на Софийски
университет „Св. Климент Охридски“

СТ А Н О В И Щ Е

Относно: Дисертационен труд на тема: „Оценка на въздействието на кохезионната политика като инструмент за оптимизиране на регионалното развитие в страните от Европейския съюз“, разработен от Христо Пламенов Доков, докторант към Софийски университет „Св. Климент Охридски“ с научен ръководител доц. д-р Марин Русев, за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност 01.08.02 – Икономическа и социална география (Регионално развитие)

от доц. д-р Спартак Керемидчиев - Институт за икономически изследвания на БАН; хабилитация за доцент - Свидетелство № 22919 от 14.4.2005 г., научна специалност „Икономика и управление“, член на Научното жури по настоящия конкурс.

I. Обща характеристика на дисертационния труд

Дисертационният труд се състои от 249 нестандартни страници, в т.ч. основен текст от 203 страници, списък на научните приноси, 48 приложения и списък на използваната литература. Използваната литература включва 239 източника на български, английски и немски език, и 15 интернет източника.

Структурата на изследването е изградено в четири основни глави, заедно с увод и заключение. В първата глава е представена теорията и е направена ретроспекция на регионалните различия в ЕС. Втората глава се занимава с проблемите на еволюцията и реформиране на кохезионната политика на ЕС. Третата глава е направена оценка на въздействието на кохезионната политика на ЕС. В четвърта глава се разглеждат насоки и перспективи пред кохезионната политика на ЕС в контекста на стратегия „Европа 2020“.

Основните резултати от дисертационния труд са представени в две самостоятелни публикации на английски език в сборници от международна и национална конференция в страната.

Авторефератът в обобщен вид вярно отразява основните моменти от дисертационния труд. В него са представени най-важните постановки и приноси на автора, което позволява по-бързо запознаване с работата и постигнатите научни резултати в дисертационния труд.

II. Оценка на научните и практическите резултати в дисертационния труд

1. Темата на дисертацията е актуална от самото възникване на кохезионна политика в ЕС. Във връзка с подготовката на новия програмен период на ЕС 2014-2020 г. и разпределението на ресурсите по бюджета на ЕС за него, тази тема отново бе поставена на дневен ред. Трябва да се отбележи, че в огромната си част проблемите на кохезионната политика на ЕС се дискутират извън България, затова всеки опит в страната тя да се разглежда заслужава адмирация.
2. Постановката на проблема, направена в увода, структурата и последователността на дисертацията е логично подредена. Това дава възможност за провеждане на задълбочено изследване и постигане на сериозни научни и научно-приложни резултати. Изложението в разработката е последователно, използвани са модерни методи за анализ, професионален език и терминология. Заключениеето обобщава постигнатите резултати и направените предложения за промени в политиката.
3. В първата глава на дисертацията авторът демонстрира задълбочено познаване на теоретичните постановки, които обясняват регионалните различия като използва дихотомията конвергенция – дивергенцията и вижданията на новата икономическа география. След това той прави илюстрация на регионалните различия в ЕС в историческа перспектива.
4. Втората глава е посветена на генезиса и развитието на кохезионната политика на ЕС. В тази част се прави ретроспективен анализ на тази политика и на основните инициативи, предприети от ЕК. Също така се разглеждат принципите на кохезионната политика и релациите ѝ с устойчивото развитие. Във втора глава авторът показва добро познаване на историята и основните принципи на кохезионната политика на ЕС.
5. Третата глава е разделена на две части. В първата част Хр. Доков прави преглед на промените в регионалната политика на страните в резултат от европеизацията, като разглежда интересни примери от региони в ЕС. Във втората част той прави оценка на влиянието на кохезионната политика за намаляване на регионалните различия и аргументирано достига до извода, че

тя оказва много малко влияние върху конвергенцията. Това е първи оригинален научен принос на докторанта.

6. По-нататък в тази глава докторантът изгражда оригинален индекс за комплексна оценка на социално-икономическия потенциал (ИКОСИП) на базата на система от 33 показателя, характеризиращи процеси от шест групи: икономически, социални, за вътрешни неравенства, политически, за благополучие и екологични. На тази основа докторантът разпределя всичките 27 страни членки на ЕС в четири типа страни с данни за 2012 г. По този начин той доказва наличието на модел „център – периферия“ в рамките на ЕС. Този резултат представлява втори оригинален научен принос на докторанта.

III. Критични бележки

Към представената разработка бих отправил следните критични бележки и препоръки за бъдещите изследвания на докторанта:

1. Защитата на дисертация е свързано с прецизиране и аргументиране на теза на основата на предварително зададени хипотези. Такива не се съдържат в разработката или ако ги има те носят фрагментарност.
2. Първите два приноса са формулирани като анализ, съответно на теоретични постановки и на еволюцията на кохезионната политика на ЕС. Научните приноси са резултат от научно изследване, следователно направените анализи представляват само метод, но не и резултат. Поради тази причина не мога да приема първите два приноса на докторанта.
3. Прегледът на развитието на кохезионната политика на ЕС в дисертацията приключва в основни линии през 2011 г. Въпреки че в четвърта глава се прави опит за дискутиране на новите и промени в тази политика, които съпътстваха съставянето на новия бюджет на ЕС за 2014-2020 г., това усилие не е достатъчно, а и не е достатъчно обвързано с резултатите от трета глава. Този пропуск трябва да се преодолее от автора в бъдещи негови изследвания и публикации по темата.
4. Липсата на обособена методическа част е една от слабостите на изследването. Ако бе разработена такава част, това би довело да по-голяма прецизност и аргументираност на резултатите от изследването.

IV. Заключение

В обобщение на представените аргументи и доказателства за качествата на представения дисертационен труд моята оценка е, че той напълно покрива изискванията, поставени в ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“, което с пълна убеденост ми дава основание да предложа на уважаемите членове настоящото Научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ по научната специалност 01.08.02 „Икономическа и социална география (Регионално развитие)“ на докторант Христо Пламенов Доков.

Член на Научното жури:

доц. д-р Спартак Керемидчиев

23.04.2014 г.
гр. София